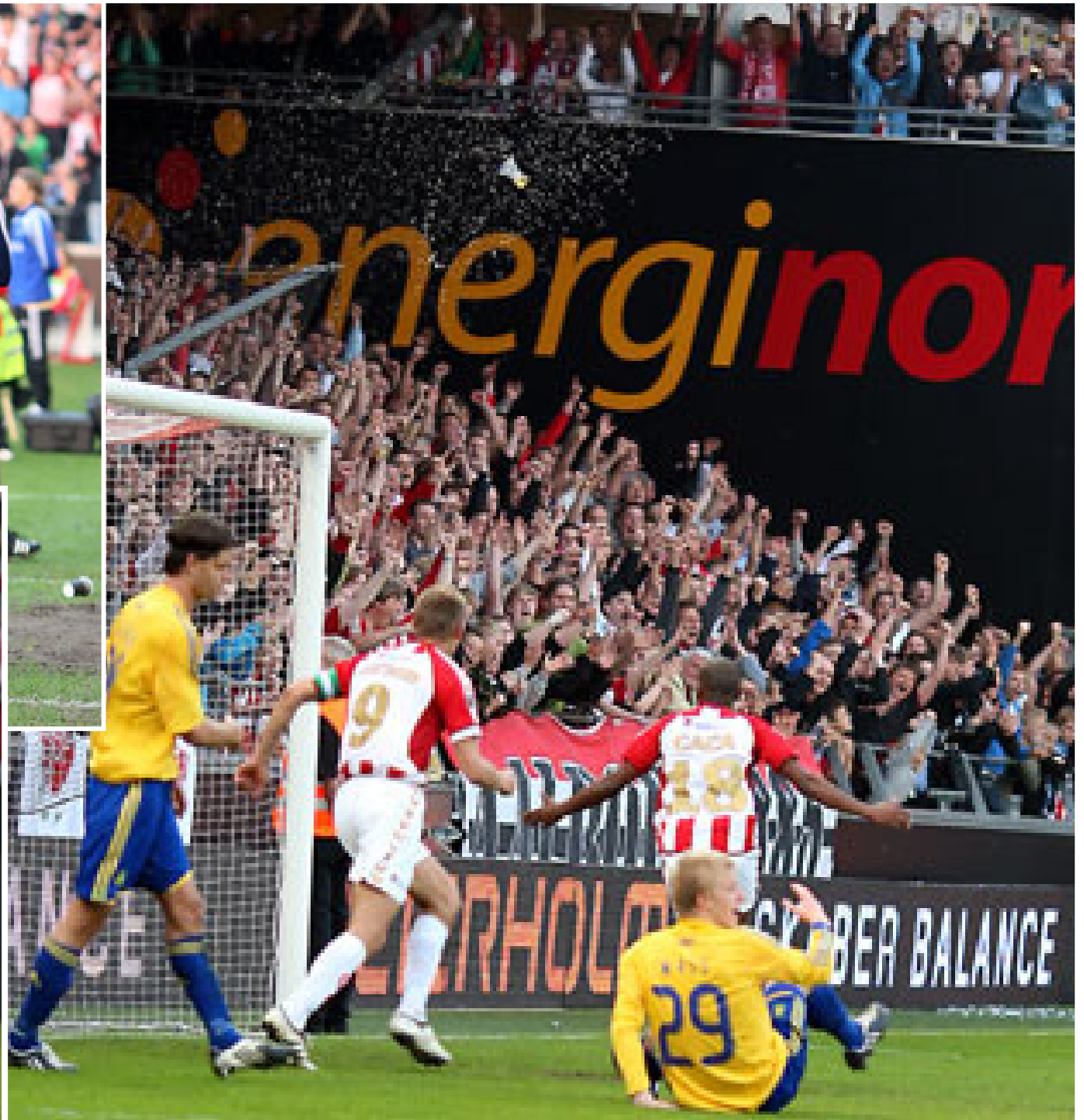

Finanskrisen

30. april 2009

Dagens program

- 1 **Præsentation af Spar Nord**
- 2 **Finanskrisen**

12. Maj 1824 stiftedes Aalborg Byes og Omegns Sparekasse. Målgruppen var

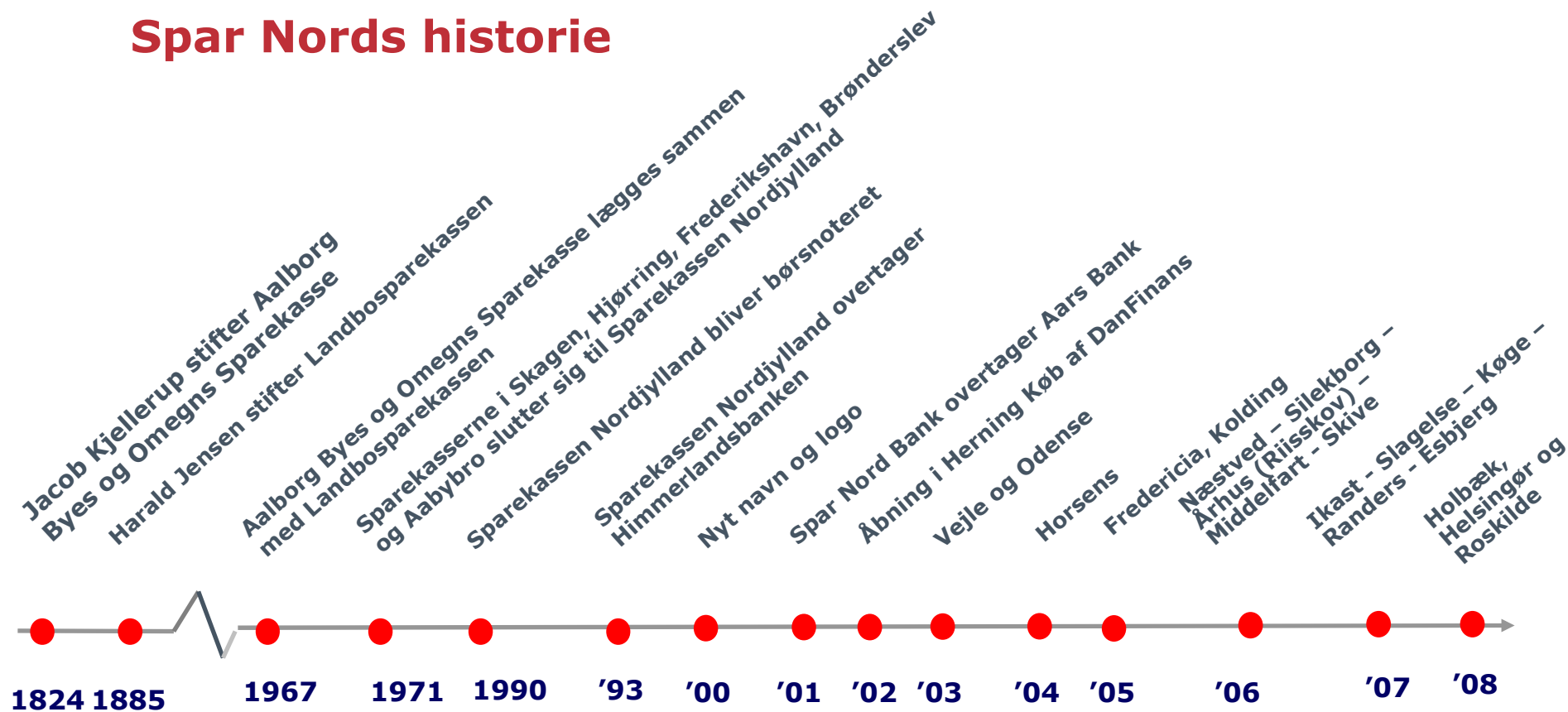
***”Forsynlige og eftertænksomme
Huusfædre, ordentlige og ædruelige
Haandværkssvende, Tjenestekarle,
sindige og forstandige
Tjenestepiger, kjærlige og for deres
Børns Vel opmærksomme Forældre,
ugifte Fruentimmer og
Embedsmænds og andre Enker”***

For denne målgruppe skulle sparekassen

”blive et Middel til Velstand”

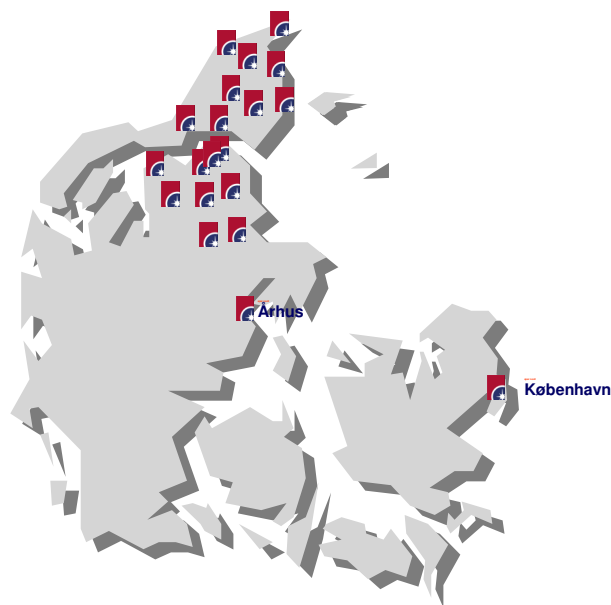

Spar Nords historie

Spar Nord bank. Jyllands ældste pengeinstitut

25 nye lokale banker på 7 år !

	2001	2008
Kunder	198.000	271.000
Lokale banker	66	74
Indlån	15,5 mia. kr.	35,7 mia. kr.
Udlån	16,4 mia. kr.	44,6 mia. kr.
Egenkapital	1,7 mia. kr.	4,2 mia. kr.
Medarbejdere	1.100	1.550

Resultat. Kvartal for kvartal

Mio. kr.	Realiseret 1. kv. 2008	Realiseret 2. kv. 2008	Realiseret 3. kv. 2008	Realiseret 4. kv. 2008	Realiseret 1. kv. 2009
Nettorenteindtægter	313	346	366	479	466
Nettogebyrindtægter	104	97	103	99	101
Udbytte af aktier mv.	0	15	0	0	0
Kursreguleringer	8	40	-34	-98	80
Andre driftsindtægter	20	22	21	27	25
Res. af kap. andele	37	8	-2	-11	0
Basisindtægter	482	528	453	495	673
Driftsomkostninger og afskrivninger	343	348	347	342	399
Basisindtjening før nedskrivninger	138	180	106	154	274
Nedskrivninger på udlån mv.	-8	8	39	197	133
Basisindtjening	147	171	67	-44	141
Beholdningsindtjening	-56	-15	-40	-118	-35
Totalkredit	93	0	0	0	0
Ordinært resultat	183	156	27	-162	106
Det private beredskab	0	0	0	-81	-58
Resultat før skat	183	156	27	-243	49

Dagens program

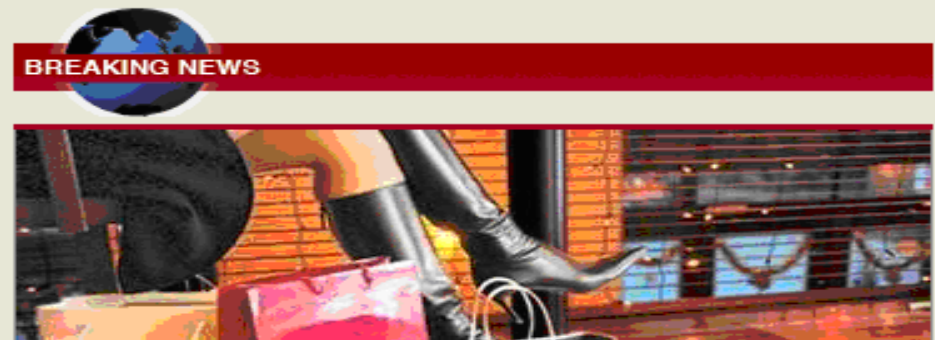
1

Præsentation af Spar Nord

2

Finanskrisen

Finanskrisen: Optakt, status og fremtidsudsigter

**Forbrugertillid vender
krisen ryggen**

Markedsføringsmateriale

Finanskrisen "The Perfect Storm"

Bush, 15. oktober 2002

- Global ubalance i opsparing
- Verden oversvømmet i penge
- For lave renter – relativt til økonomien
- Grådig jagt på merafkast/gearing
- Manglende regulering og tilsyn

Bolig boble

Udhuling af værdier truer økonomien

USA: Globale ubalancer

Igennem de seneste 10 år har USA levet markant over evne

I resten af verden har man sparet op

Lav inflation fra globaliseringen har medført exceptionelt lave renter/overflod af likviditet

Denne kombination har medført et historisk stort boom i alle typer af aktiver

Globale ubalancer Global betalingsbalance

Kilde: Economist

USA: De 3 d'er

Derivatives, defaults, disaster...

I en verden hvor der ikke findes risiko – hvorfor så ikke bare sælge forsikringer på konkurser?

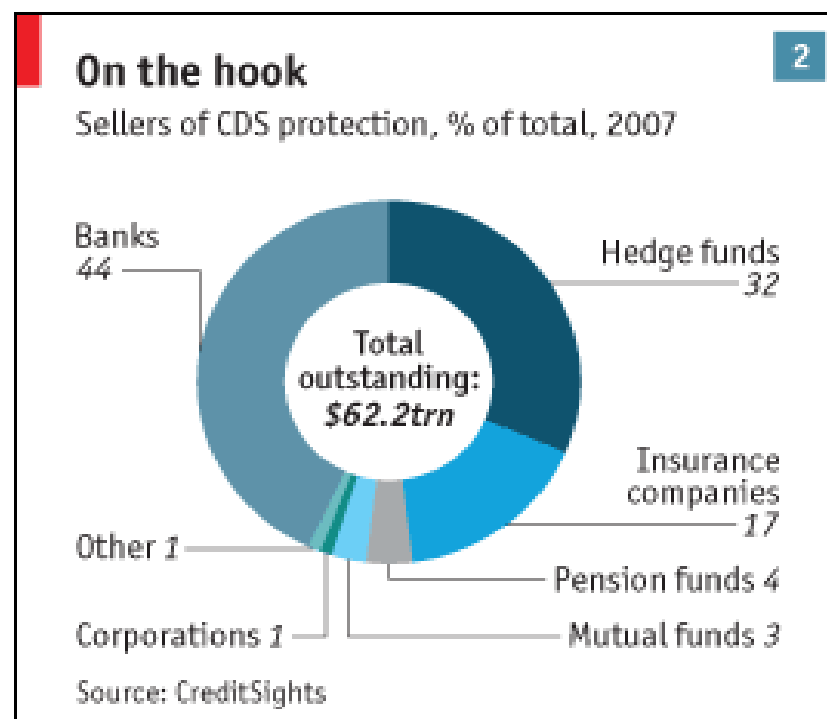
2007:

Udestående CDS kontrakter : 62,2 bil. USD

Globalt BNP : 54,5 bil. USD

Globale ubalancer

Salg af konkurs forsikring

Kilde: Economist

Finanskrise: Tillidsnedbrud

Lehman Brothers konkurs medførte et totalt tillidsnedbrud på finansmarkedet

Vi er vidne til et **"Credit Crunch"**

Samlet tab på amerikanske Sub-prime

Mia. Dollar

Samlet tab på subprime/kreditter		
Wachovia (USA):	101,9	mia. USD
Citigroup (USA):	101,8	mia. USD
AIG (USA):	87,3	mia. USD
Freddie Mac (USA):	81,6	mia. USD
Fannie Mae (USA):	71,3	mia. USD
Merrill Lynch (USA):	55,9	mia. USD
UBS (Schweiz):	50,6	mia. USD
Washtington Mutual (USA):	45,6	mia. USD
Bank of America (USA):	40,2	mia. USD
HSBC (Hong Kong):	43,6	mia. USD
National City Corp. (USA):	26,2	mia. USD
JPMorgan Chase(USA):	29,5	mia. USD
Morgan Stanley (USA):	21,5	mia. USD
Wells Fargo (USA):	17,3	mia. USD
Lehman Brothers (USA)	16,2	mia. USD
Deutsche Bank (Tyskland):	15,5	mia. USD
Credit Suisse (Schweiz):	15,4	mia. USD
IKB, Deutsche (Lux):	13,1	mia. USD
Ambac (USA):	10,6	mia. USD
Diverse	478,5	mia. USD
Ialt (10. marts 2009)	1323,6	mia. USD

Kilde: Bloomberg

Markedsudvikling: Alvorligste krise siden 2. verdenskrig

Det er ikke første gang vi har en finansiell krise!

Det er imidlertid første gang siden 30'erne vi har en global finansiell krise.

Alvorlige finanskriser har typisk taget 3-5 år at stå igennem ...

... og har været lige så udprægede i udviklede som Emerging økonomier

Den offentlige gæld stiger med 85 pct. over en 3. årig periode

Top til Bund i alvorlige finanskriser

Rogoff & Reinhart analyse: aktivpriser og varighed

Ændring i nøgletal:		
	Samlet ændring, pct.	Varighed, år
Huspriser	-36,0	5,0
Aktiekurser	-56,0	3,4
Arbejdsløshed	7,0	4,8
BNP pr. capita	-9,3	1,9
Procent år i bankkrise:		
	Udviklede økonomier	Emerging Markets
Siden 1800	7,2	8,3
Siden 1945	7,0	10,8

Argentina (2001), Colombia (1998), Hong Kong (1997)

Indonesien (1997), Korea (1997), Malaysia (1997), Philipinerne

(1997), Thailand (1997), Japan (1992), Finland (1991), Sverige

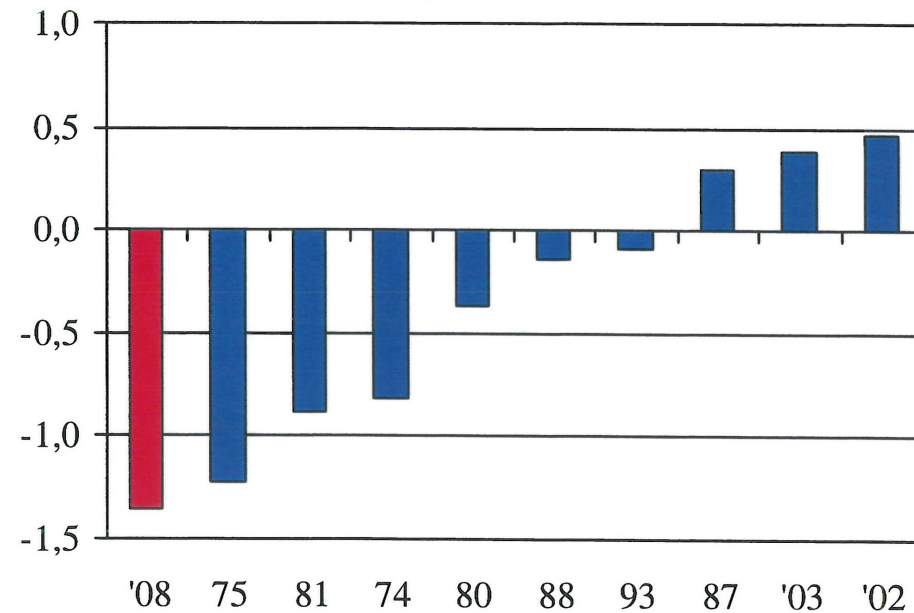
(1991), Norge (1987), Spanien (1977), USA (1929)

Kilde: Rogoff & Carmine

Historisk vækstafmatning

- Global finanskrisen og dårlige udsigter i udlandet smitter af på dansk økonomi
- Svage vækstår står sjældent alene
- Nøgletal tyder på fortsat negativ vækst i starten af 2009

De ti værste danske vækstår siden 1970

Kilde: Økonomi- og Erhvervsministeriet

Konjunkturudsigter: "The Great recession"

Verden er nu i den første globale recession siden 1982

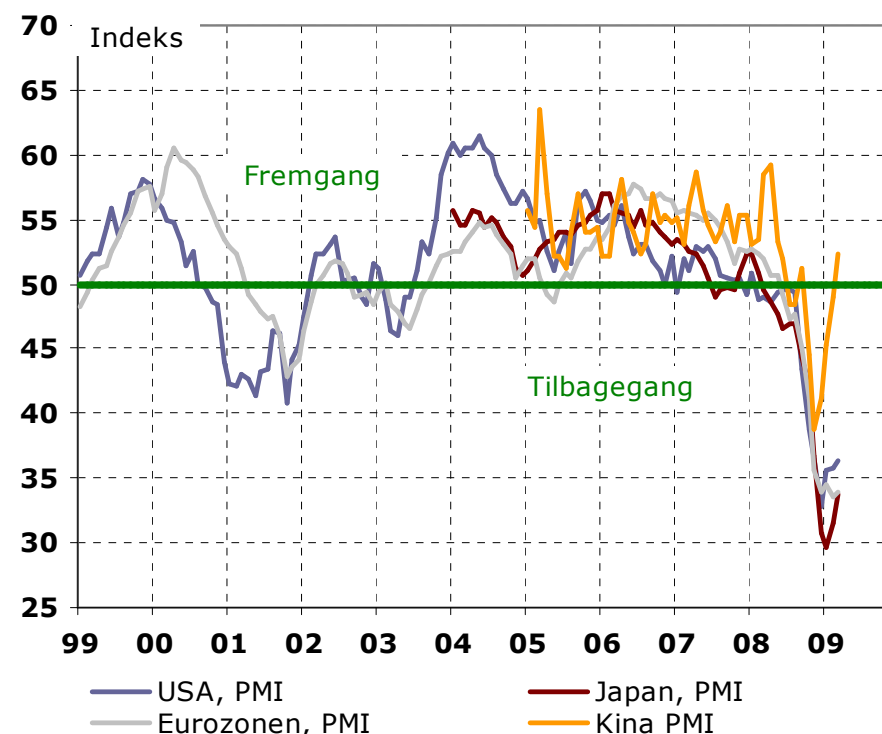
IMF har døbt den: **"The Great Recession"**

Nedgangen kulminerede i december 2008

Kina tilbage over 50-stregen!

Økonomiske indikatorer: G3 + BRIK

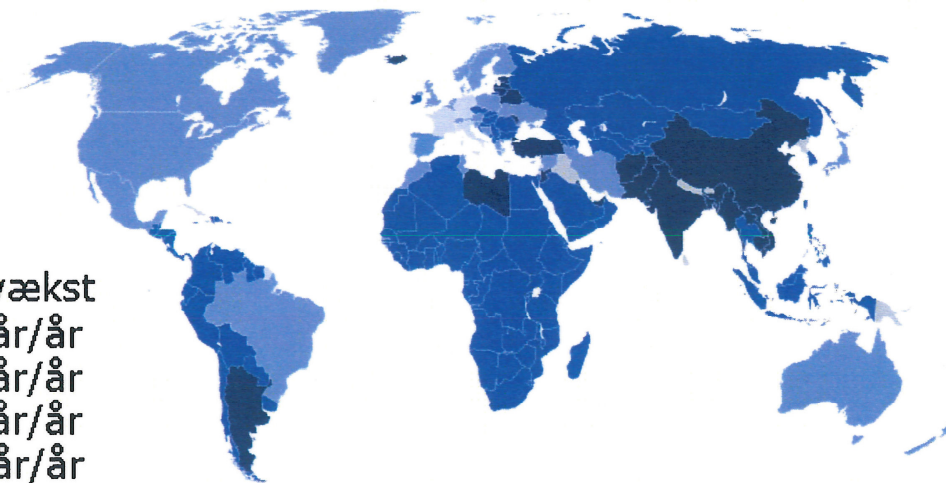
Diffusionsindeks (centreret om 50)

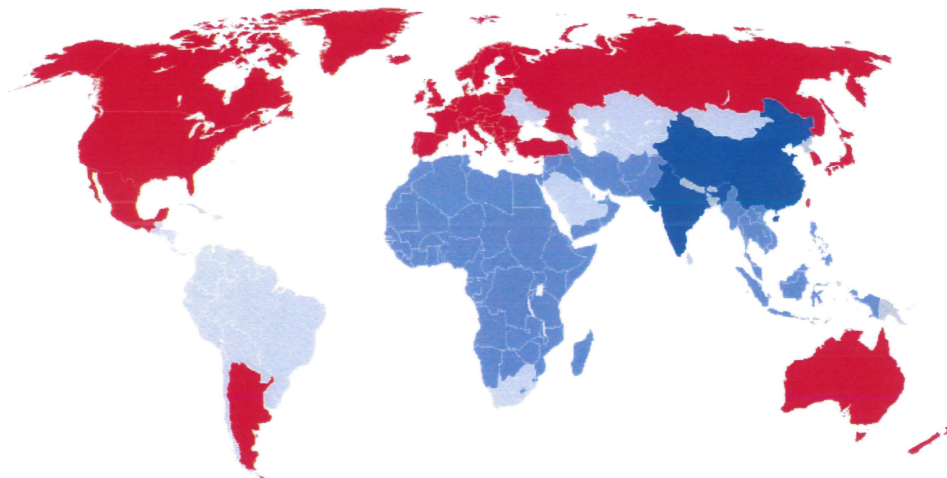
Kilde: Datastream, Spar Nord

Vækst 2005

- Negativ vækst
- 0-2 pct. år/år
- 2-4 pct. år/år
- 4-7 pct. år/år
- 7+ pct. år/år

Vækst 2009

Kilde: Økonomi- og Erhvervsministeriet

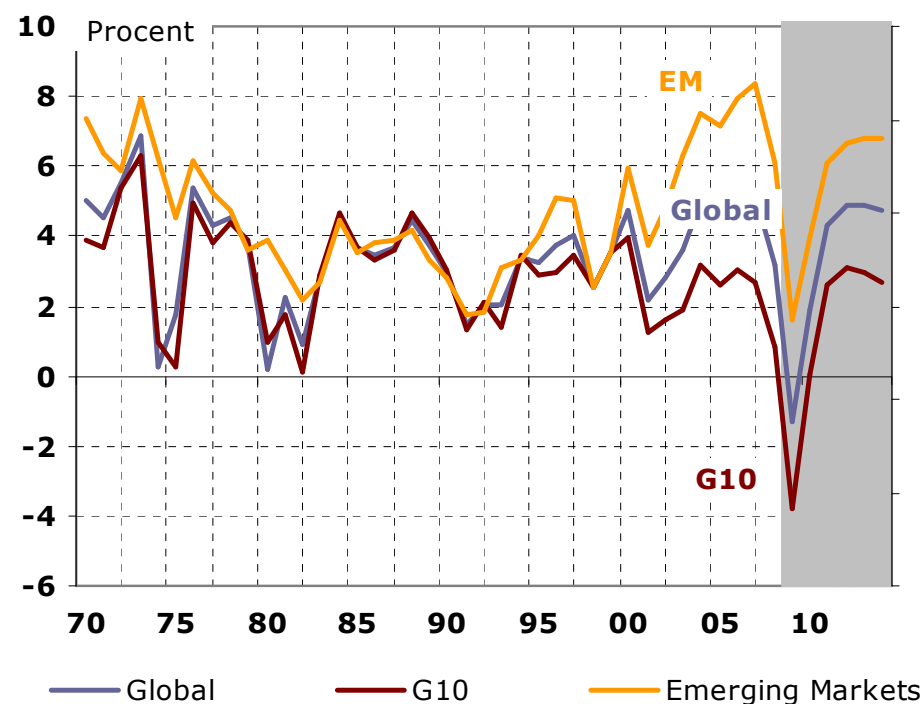
IMF: "The Great Recession"

De nye estimater fra IMF forudsiger den laveste vækstrate siden 2. verdenskrig

IMF Forecast:	2009	2010
Verden:	-1,3%	(1,9%)
Udviklede økonomier:	-3,8%	(0,0%)
Emerging Markets:	1,6%	(4,0%)
Kina:	6,5%	(7,5%)
Indien:	4,5%	(5,6%)
Danmark	-4,0%	(0,4%)

Vækst: Verdensøkonomien

Verden, G10 & Emerging Markets

Kilde: IMF

Konjunkturudsigter: Danmark i recession

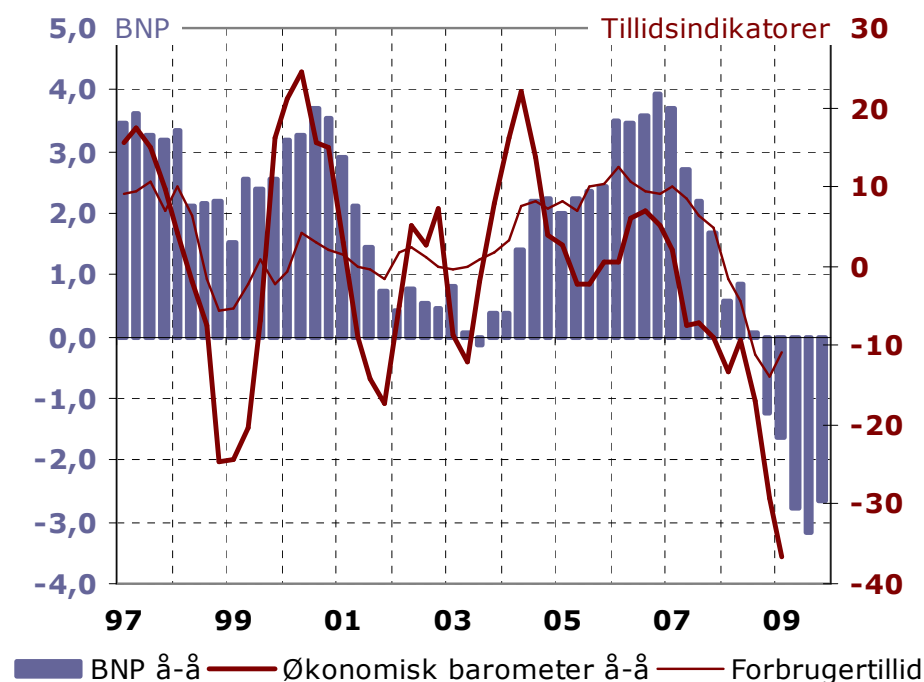
Frygt er den danske økonomis største fjende

- Markant fald i industriproduktion
- Markant forværret psykologi
- Faldende huspriser
- Stigende arbejdsløshed

Dansk vækst vil være negativ i både 2008 og 2009 – marginal vækst i 2010

Dansk lavvækst

BNP og tillidsindikatorer

Kilde: Datastream, Spar Nord

Globalt: Finanspolitiske lempelser

I USA har Fed sat renten ned til 0,0 pct. - fordoblet balancen fra 1000 mia.\$ til 2200 mia.\$ og vedtaget en finanspolitisk pakke til 790 mia.\$

Samlet er der på globalt plan bevilget 5000 mia. \$ i finanspolitiske lempelser i 2009 og 2010

Svarer til 10 pct. af det globale BNP!
(5 pct. i hvert af årene)

Finanspolitiske pakker

Procent af BNP & sammensætning

Let's get fiscal

Stimulus packages as % of GDP

	2008	2009	2010	Total*
Canada	0.0	1.5	1.3	2.7
France	0.0	0.7	0.7	1.3
Germany	0.0	1.5	2.0	3.4
India	0.0	0.5	–	0.5
Italy	0.0	0.2	0.1	0.3
Japan	0.4	1.4	0.4	2.2
Britain	0.2	1.4	-0.1	1.5
United States	1.1	2.0	1.8	4.8

Source: IMF estimates

*Subject to rounding

Kilde: Economist

Eurozonen: Store problemer i PIIGS landene

Grækenland, Spanien og Irland er blevet down-graded af Standard og Poors

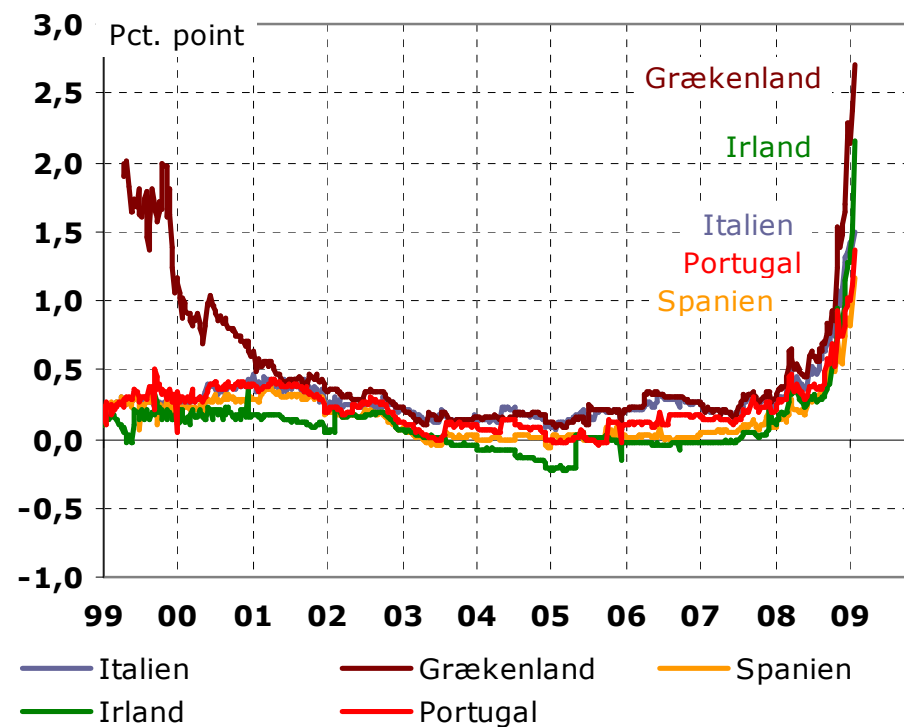
I Spanien og Irland er der tale om en boligboble der er sprunget

I Grækenland (og Italien) er der tale om "gamle" økonomier der har meget store problemer med at klare sig med en stærk EUR og drastisk faldende efterspørgsel

Kan Euro samarbejdet holde?

Rentespænd, 10 årig rente

Portugal, Italien, Irland Grækenland, Spanien

Kilde: Datastream, Spar Nord

Fremtidsudsigter: 4 scenarier

Scenario 1 og 4 mest sandsynlige ...

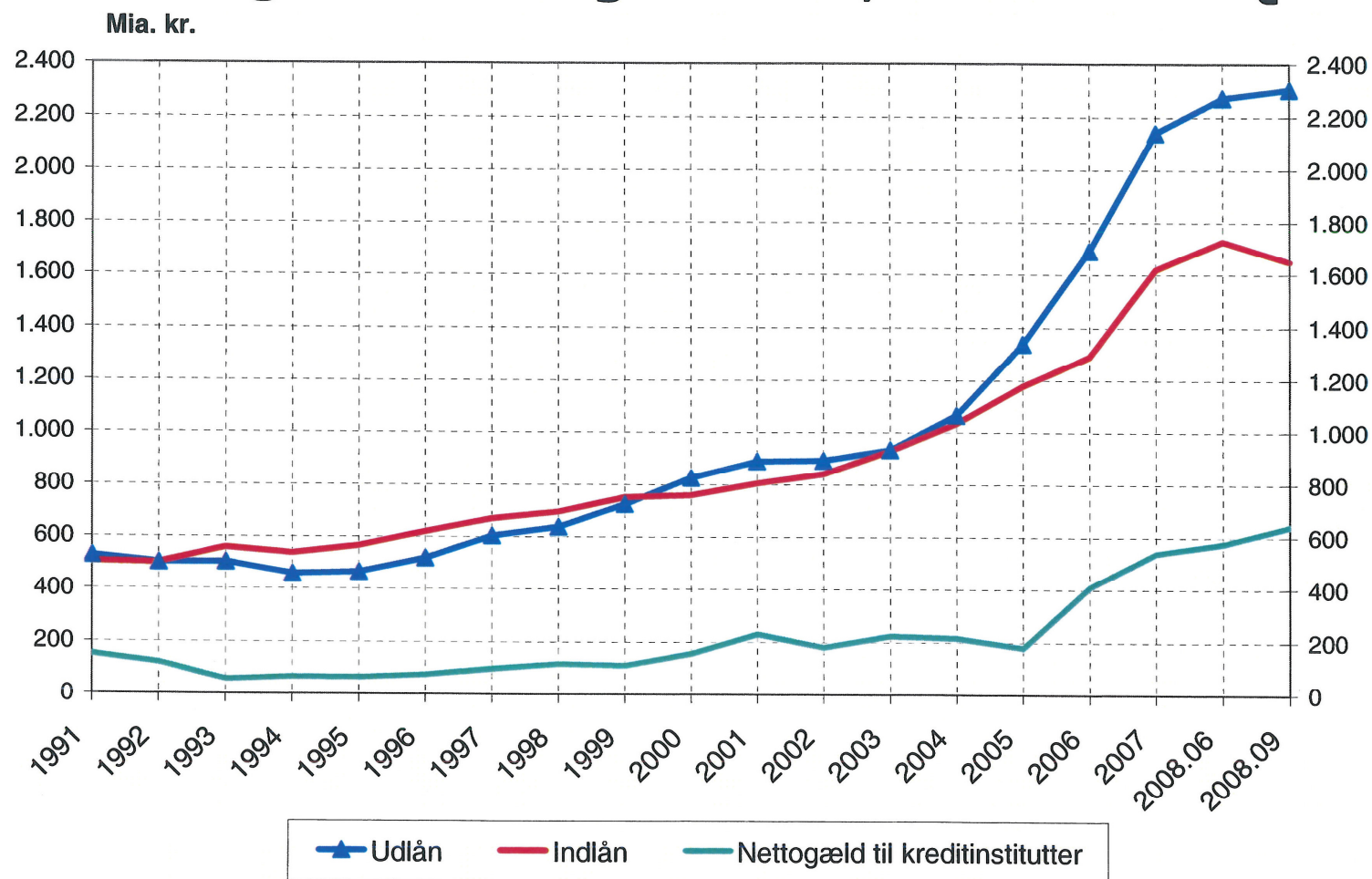
4 scenarier

Institut for fremtidsforskning

1. **"Serious tømmermænd"** - Krisen er dyb og turbulent men de mange økonomiske hjælpepakker vil hjælpe. Krise slut ved udgangen af 2009.
2. **"En ny verdensorden"** - Recessionen er dyb og slutter i begyndelsen af 2010. Vesten går en tid med stagnation i møde, mens de asiatiske økonomier blomstrer op
3. **"Global kapitalisme skakmat"** - Den globale depression slutter i 2012, men den fremtidige vækst er begrænset. Den globale økonomi oplever ingen eller ringe vækst i flere år.
4. **"Bæredygtig ny vækst"** - Økonomien går ind i en længerevarende recession, men recessionen skaber grundlag for stærk økonomisk fremgang fra 2012.

Kilde: Institut for fremtidsforskning

Udviklingen i fundingstruktur, 1991-2008.Q3

Danmark: Af-gearing i den danske banksektor

Historisk høj gearing i den danske banksektor

Gennemsnitlig gearing: 6,7 pct.

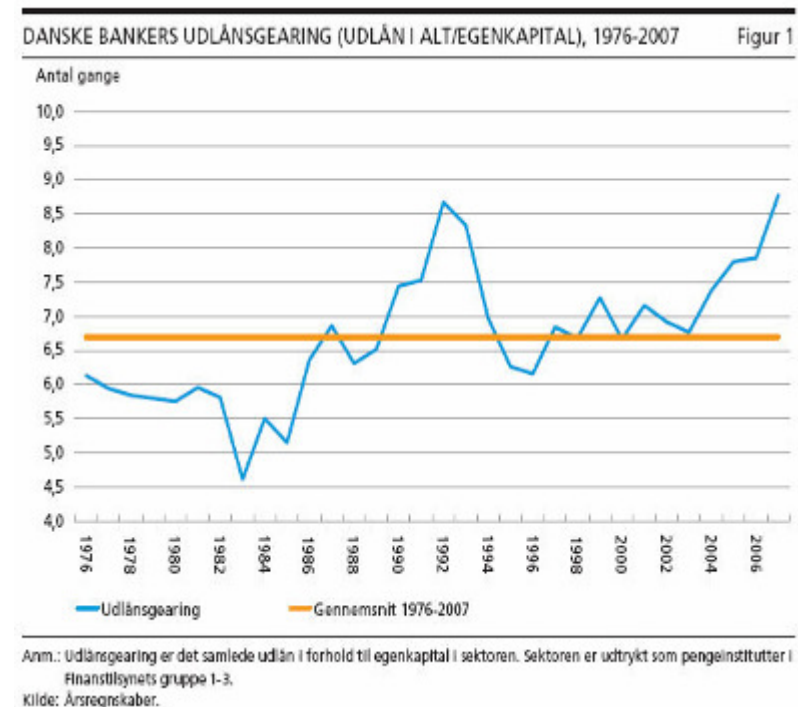
Meget sandsynligt, at Danmark vil følge den internationale tendens til "Deleveraging" (af-gearing)

Af-gearingen vil ske i alle sektorer i økonomien:

1. Bristet aktivboble
2. Den finansielle sektor
3. Boligmarkedet
4. Virksomheder/husholdninger

Danske bankers gearing

Udlån ifht. egenkapital (PI, gruppe 1-3)

Kilde: Nationalbanken

Danmark: Af-gearing i den danske banksektor

På baggrund af de opstillede scenarier har Nationalbanken foretaget solvensberegninger

I basisscenariet ser tingene fornuftige ud

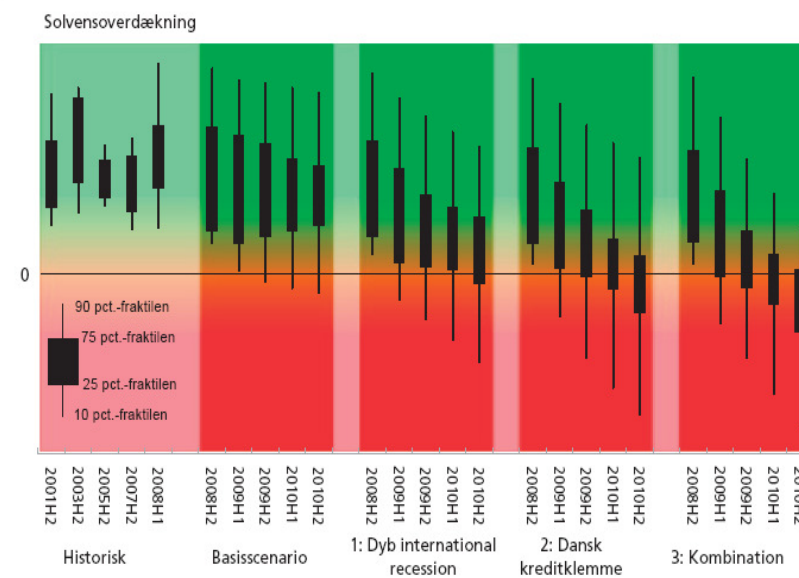
Men i både scenario 1, 2 og 3 kommer institutterne i problemer ...

Danske bankers Solvens

Scenario 1-3

BANKSEKTORENS SOLVENSOVERDÆKNING

Figur 39

Anm.: Seneste faktiske observation er 1. halvår 2008.

Kilde: Finanstilsynet, bankregnskaber og egne beregninger.

Kilde: Nationalbanken

Danmark: Af-gearing i den danske banksektor

Ved tilførsel af 70 mia. til den danske banksektor er sektoren dækket ind selv i "worst-case-scenariet"

Derfor bankpakke II!

75 mia. til bankerne

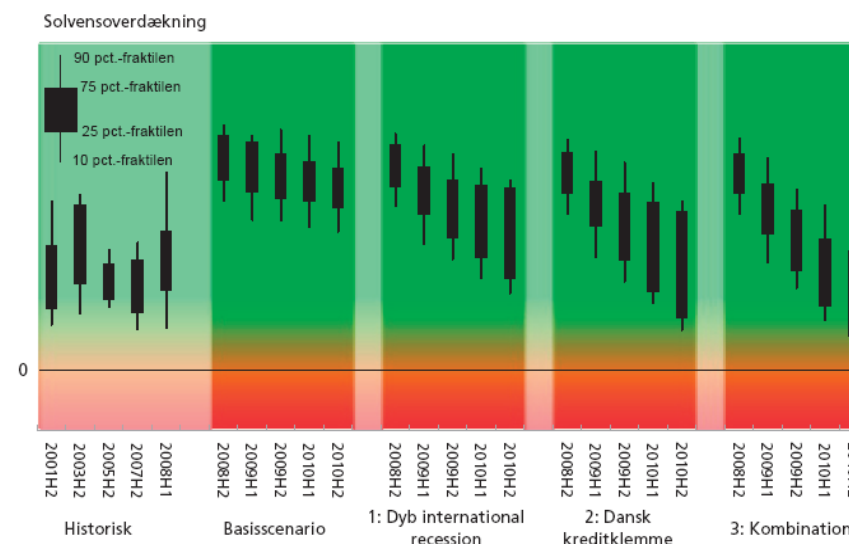
25 mia. til realkredit

Danske bankers Solvens (+70 mia.)

Scenario 1-3

BANKSEKTORENS SOLVENSOVERDÆKNING VED KAPITALTILFØRSEL AF 70 MIA.KR. TIL HELE BANKSEKTOREN

Figur 40

Anm.: Seneste faktiske observation er 1. halvår 2008. Kapitaltilførslen er beregningsteknisk tilført 2. halvår 2008.
Kilde: Finanstilsynet, bankregnskaber og egne beregninger.

Kilde: Nationalbanken

Aktier: Helikopterblikket ...

Fundamentale modeller til prisfastsættelse samt "sentiment" indikatorer har i efteråret været sat ud af kraft!

Meget tyder på, at bunden er passeret

Men de kommende måneder vil fortsat byde på store udsving!

Spar Nord forventer

Konjunktur: Global recession. Kraftige finanspolitiske lempelser

Renter: Kraftige rentenedsættelser: ECB sænker renten til 1,0 pct. Nationalbanken følger med indtil 1,5 pct.!

Aktier: "Bear Market" 3-6 måneder – før vi får en mere robust opgang

Valuta: USD vil være "sikker havn" på den korte til mellemlange bane, men ... fremtiden usikker

Sådan håber vi ikke det går 😊

Redaktion afsluttet 13. maj 2009, kl. 15:16

Denne publikation er udgivet af Handelsafdelingen i Spar Nord Bank A/S, Postboks 162, 9100 Aalborg. Publikationen kan ikke anses som investeringsanalyse og der er ikke forbud mod at handle inden offentliggørelse. Spar Nord Bank koncernen kan således have positioner i de pågældende finansielle instrumenter og valutakryds. Vurdering af gevinstpotentiale og værdiansættelsesmæssige betragtninger skal ikke opfattes som garanti for fremtidigt afkast. Gengivelse af publikationen eller dele heraf er ikke tilladt uden forudgående tilladelse. Publikationen er alene udarbejdet på basis af offentligt tilgængeligt materiale. Kilderne anses for at være pålidelige, men Spar Nord Banks Handelsafdeling garanterer ikke for, at oplysningerne er korrekte eller komplette. Materialet er gennemgået omhyggeligt, og vurderingerne er foretaget efter vores bedste skøn. Alle vurderinger er udført på den angivne dato og kan ændres uden videre. Anbefalingerne skal ikke opfattes som tilbud om køb eller salg af de pågældende finansielle instrumenter og Spar Nord Bank koncernen påtager sig intet ansvar for dispositioner foretaget på baggrund af materialet.

Forventninger til erhvervsudlånet i 2009

- **Stor forsigtighed som følge af:**
 - Usikkerhed om konjunktursituationen
 - Dårligere resultater hos virksomhederne
- **Fokus på at hjælpe egne kunder gennem krisen**
 - Nye kunder kun blandt de allerbedste (begrænset mobilitet)
- **Stigende rentemarginal pga.:**
 - Bankpakkerne
 - Stigende fundingomkostninger
 - Stigende kredit tab
- **Kravene til sikkerhedsstillelse skærpes**

